

**UCHWAŁA NR XXIII/34/16
RADY GMINY RYBNO**

z dnia 20 maja 2016 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rybno na lata 2016-2018

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 446) oraz art. 176 ust. 1, pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 332 z późn. zm) Rada Gminy Rybno uchwała co następuje:

§ 1. Uchwała się „ Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rybno na lata 2016-2018”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXXII/30/13 Rady Gminy Rybno z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia „ Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Rybno na lata 2013-2015”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rybno.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Kornacki

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE RYBNO NA LATA 2016-2018

1. Wstęp

Samorządy lokalne odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Jest to niezmiernie ważne zadanie, ponieważ działania na rzecz rodziny, to działania na rzecz całej wspólnoty, a wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmocnienia więzi w całej społeczności. Rodzina jest społecznością powołaną do wzbudzania i rozwoju życia jednostkowego, jest podstawą życia społecznego, z dwóch powodów. Po pierwsze: dostarcza społeczeństwu nowych członków. Po drugie: najpełniej kształtuje człowieka, przez co decyduje o jakości członków społeczeństwa. Możemy wyróżnić dwie grupy funkcji rodziny:

1. funkcje instytucjonalne, dotyczące rodziny i małżeństwa jako instytucji społecznych i pełniące funkcje:

- a) prokreacyjną albo biologiczną, podtrzymującą ciągłość społeczeństwa,
- b) ekonomiczną, polegającą na dostarczaniu dóbr materialnych rodzinie,
- c) opiekuńczą, zabezpieczającą członków rodziny w określonych sytuacjach życiowych, gdy sami nie są w stanie zaradzić swym potrzebom,
- d) socjalizacyjną, polegającą na wprowadzeniu członków rodziny w życie społeczne i przekazywanie im wartości kulturowych,
- e) stratyfikacyjną, to znaczy gwarantującą członkom rodziny określony status życiowy, wyznaczającą ich przynależność do określonej klasy czy warstwy społecznej,
- f) integracyjną, która jest funkcją społecznej kontroli zachowań poszczególnych członków rodziny, w tym zachowań seksualnych małżonków, a także dorastających dzieci.

2. funkcje osobowe dotyczące rodziny jako grupy społecznej, do których należą funkcje:

- a) małżeńska, to znaczy zaspokajająca potrzeby życia intymnego małżonków,
- b) rodzicielska, która zaspokaja potrzeby uczuciowe rodziców i dzieci,
- c) braterska, zaspokajająca potrzeby uczuciowe braci i sióstr.

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone jest opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, w systemie cenionych wartości, na plan pierwszy wysuwane jest szczęście i dobro dziecka, które daje równocześnie szczęście rodzicielskie i małżeńskie. Jednak nie wszystkie rodziny swoje funkcje realizują w takim stopniu, by dzieci mogły się w nich prawidłowo rozwijać i czuć się szczęśliwe. W wielu dysfunkcyjnych rodzinach występują problemy, które zakłócają ich funkcjonowanie i są szczególnie groźne dla dziecka, jego rozwoju psychosomatycznego i wychowania. W rodzinach pojawiają się trudności na skutek czynników zewnętrznych (np. bezrobocie, choroba, wzrost kosztów utrzymania). Są jednak takie rodziny, w których źródło dysfunkcji tkwi w wielu czynnikach odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny (np. nałogi,

przestępczość, przemoc, zaniedbywanie obowiązków). Dokonujące się zmiany, postęp, szybsze tempo życia niosą za sobą wiele pozytywnych skutków, ale niestety pogłębiają też wiele negatywnych zjawisk, takich jak: bezrobocie, uzależnienia, przemoc, przestępczość, które bardzo często powodują rozpad rodziny. Takie nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny odbija się negatywnie na losach jej członków, jak i na całym społeczeństwie. Jeśli więc w rodzinie pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny, zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. W pracy tej bardzo istotne jest koordynowanie działań wszystkich instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny, ponieważ problemy te bardzo często wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyłączać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej, szczególnie rodzinne domy dziecka i zawodowe rodziny zastępcze - oferują one bowiem dzieciom wyższą jakość usług opiekuńczych i wychowawczych niż placówki opiekuńczo - wychowawcze. Bardzo ważne zatem jest, aby wszystkie podmioty i instytucje uczestniczyły w procesie wspierania rodziny. Jednym z takich działań jest tworzenie Gminnych Programów Wspierania Rodziny, które zostały przygotowane w związku z wejściem w życie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Diagnoza społeczna

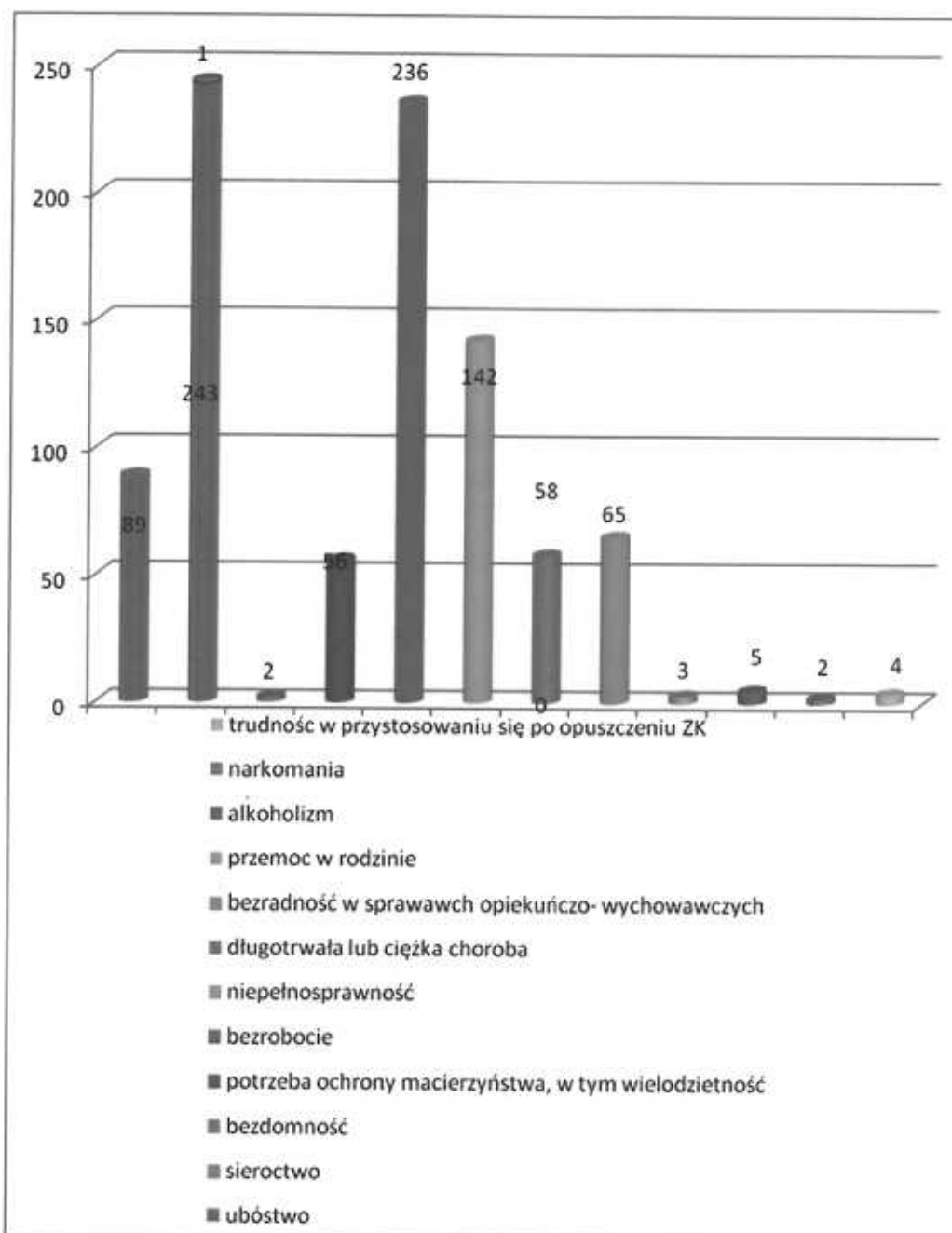
Na koniec 2015 roku Gminę Rybno zamieszkiwało 7.344 mieszkańców. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie na dzień 31.12.2015 r. z Gminy Rybno zarejestrowanych było 553 bezrobotnych, z czego 113 osób posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Łącznie ze świadczeń pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródła finansowania skorzystało 464 rodziny, liczących 1.507 osób. Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych, podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Analizując wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, można zauważyć, że najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc w 2015 roku było ubóstwo, bezrobocie i długotrwała choroba. Powody ubiegania się o pomoc przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1. Powody ubiegania się o pomoc w 2015 roku.

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
1.	Ubóstwo	281	954
2.	Sieroctwo	0	0
3.	Bezdomność	1	1
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	74	74
		8	43
5.	Bezrobocie	252	870
6.	Niepełnosprawność	142	407
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	84	165
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem, w tym: - rodziny niepełne - rodziny wielodzietne	61 28 8	229 88 43
9.	Przemoc w rodzinie	3	13
10.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
11.	Alkoholizm	4	5
12.	Narkomania	0	0
13.	Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	3
14.	Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0
15.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
16.	Zdarzenia losowe	4	6

17.	Sytuacja kryzysowa	0	0
18.	Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Powyższe dane przedstawione zostały również w formie graficznej. Wykres nr 1. Powody ubiegania się o pomoc w 2012r.

Przedstawione dane ukazują, że dominującym czynnikiem przyznania pomocy w 2015 roku było ubóstwo i bezrobocie. Ta tendencja utrzymuje się już od kilku lat, co wydaje się zrozumiałe z uwagi na fakt, że województwo warmińsko - mazurskie należy do regionów kraju o najwyższej stopie bezrobocia. Potencjał gospodarczy i aktywność ekonomiczna województwa nie pozwalają na zaliczenie go do liderów w rankingu krajowym. Niedostateczna ilość miejsc pracy, niski poziom kwalifikacji i wykształcenia, uzależnienia decydują o wysokiej liczbie klientów pozostających bez pracy. Równie wysoko w tej statystyce przedstawia się problem niepełnosprawności, długotrwałej choroby i bezzadności

w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Rybno przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku.

Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1 osoba	75	75
2 osobowa	80	160
3 osobowa	93	279
4 osobowa	113	448
5 osobowa	51	255
6 osób i więcej	52	320

Jak pokazują powyższe dane najwięcej było czteroosobowych rodzin objętych pomocą społeczną w 2015 roku. Liczba rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku wynosiła 89, o liczbie osób 220. Typy rodzin niepełnych przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3. Typy rodzin niepełnych objętych pomocą społeczną w 2015 roku.

Liczba osób w rodzinach	Typ rodziny wielodzietnej	Liczba rodzin
58	z 1 dzieckiem	28
63	z 2 dzieci	28
63	z 3 dzieci	21
40	4 i więcej dzieci	10

Powyższe dane wskazują, że spośród rodzin niepełnych z pomocy społecznej w 2015 roku najczęściej korzystały rodziny posiadające jedno dziecko.

3. Cele Programu

1) **Głównym celem programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie w Gminie Rybno.**

2) Cel szczegółowy:

Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

3) Cel operacyjny:

Wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym szczególnie z problemem niepełnosprawności i bezrobocia.

4) Zadania:

- a) Aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia.
- b) Dostarczanie usług i świadczenie pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych i rodzinom z problemem niepełnosprawności.
- c) Pomoc w dostępie dzieci do przedszkoli, współfinansowanie pobytu dzieci w przedszkolach, z rodzin wymagających wsparcia.
- d) Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole.
- e) Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki.
- f) Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych.
- g) Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin.
- h) Współpraca wszystkich instytucji i organizacji na terenie gminy Rybno zajmujących się pomocą rodzinie.

5) Cel szczegółowy:

Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.

6) Cel operacyjny:

Wzmocnienie funkcji opiekuńczo- wychowawczej rodziny.

7) Zadania:

- a) Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego, zatrudnienie asystenta rodziny oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów, uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
- b) Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci (dotyczących profilaktyki uzależnień, edukacji – w zakresie konstruktywnego spędzania czasu wolnego, edukacji – w zakresie doboru właściwych metod wychowania, edukacji dotyczącej radzenia sobie w kryzysie).
- c) Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, poprzez propagowanie działalności klubowej i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę.
- d) Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno- edukacyjnych.
- e) Zwiększenie aktywności własnej rodziny, poprzez działania realizowane w środowisku lokalnym.
- f) Aktywizowanie seniorów do życia w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej.
- g) Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rehabilitacji zawodowej, społecznej i leczniczej.
- h) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród mieszkańców miasta oraz dzieci i młodzieży.
- i) Współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
- j) Funkcjonowanie świetlicy socjoterapeutycznej.

8) **Cel szczegółowy:**

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

9) **Cel operacyjny:**

Zapewnienie dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi różnorodnych form pomocy.

10) **Zadania:**

- a) Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.
- b) Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień.
- c) Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych.
- d) Promowanie aktywności młodego pokolenia poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego.
- e) Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.
- f) Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.
- g) Tworzenie integracyjnych form wychowania, opieki i nauczania osób niepełnosprawnych.

4. Harmonogram realizacji Programu

Realizacja programu odbywać się będzie na zasadach współdziałania w koalicji z partnerami, z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz z innymi podmiotami i osobami, specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Realizacja zadań zawartych w Programie odbywać się będzie w sposób ciągły i systematyczny, w ramach czasowych obowiązywania Programu, czyli w latach 2016-2018.

Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Lp.	Zadania	Realizatorzy i Partnerzy	Planowany termin realizacji
1.	Cel operacyjny: Wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym szczególnie z problemem niepełnosprawności i bezrobocia.		
2.	Aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia.	Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej	2016-2018

3.	Dostarczanie usług i świadczenie pomocy społecznej rodzinom, żyjącym w trudnych warunkach materialnych.	Ośrodek Pomocy Społecznej	2016-2018
4.	Pomoc w dostępie dzieci do przedszkoli, współfinansowanie pobytu dzieci w przedszkolach z rodzin wymagających wsparcia.	Gmina Rybno, Ośrodek Pomocy Społecznej, przedszkole	2016-2018
5.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole.	Gmina Rybno, Ośrodek Pomocy Społecznej, przedszkole, szkoły	2016-2018
6.	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki.	Gmina Rybno, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki działające w obszarze oświaty	2016-2018
7.	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2016-2018
8.	Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin.	Gmina Rybno, Ośrodek Pomocy Społecznej	2016-2018
9.	Współpraca wszystkich instytucji i organizacji na terenie Gminy Rybno zajmujących się pomocą rodzinie.	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji programu	2016-2018

Cel szczegółowy: Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Cel operacyjny: Wzmocnienie funkcji opiekuńczo- wychowawczej rodziny.		
2.	Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych..	placówki działające w obszarze oświaty, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gmina Rybno, organizacje pozarządowe, Ośrodek Pomocy Społecznej	2016-2018
3.	Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci (dotyczących profilaktyki uzależnień, edukacji w zakresie konstruktywnego spędzania czasu wolnego, edukacji w zakresie doboru właściwych metod wychowania, edukacji dotyczącej radzenia sobie w kryzysie).	placówki działające w obszarze oświaty, Gmina Rybno, organizacje pozarządowe	2016-2018
4.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę.	Gmina Rybno, organizacje pozarządowe, Ośrodek Sportu i Rekreacji, biblioteka, szkoły	2016-2018
5.	Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno- edukacyjnych.	Gmina Rybno, organizacje pozarządowe, OsiR, biblioteka	2016-2018
6.	Zwiększenie aktywności własnej rodziny poprzez działania realizowane w środowisku lokalnym.	Gmina Rybno, organizacje pozarządowe, placówki działające w obszarze oświaty	2016-2018
7.	Aktywizowanie seniorów do życia w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej.	Gmina Rybno, Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, biblioteka	2016-2018

8.	Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rehabilitacji zawodowej, społecznej, leczniczej.	Gmina Rybno, organizacje pozarządowe	2016-2018
9.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.	Gmina Rybno, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki działające w obszarze oświaty, organizacje pozarządowe, Policja	2016-2016
10.	Współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	2016-2018

Cel szczegółowy: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji
1.	Cel operacyjny: Zapewnienie dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi różnorodnych form pomocy.		
2.	Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.	placówki działające w obszarze oświaty, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, kuratorzy	2016-2018
3.	Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień.	Gmina Rybno, placówki działające w obszarze oświaty	2016-2018
4.	Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych	Gmina Rybno, placówki działające w obszarze oświaty, organizacje pozarządowe	2016-2018
5.	Promowanie aktywności młodego pokolenia, poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego.	placówki działające w obszarze oświaty, organizacje pozarządowe	2016-2018
6.	Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	placówki działające w obszarze oświaty, Gmina Rybno	2016-2018
7.	Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.	placówki działające w obszarze oświaty	2016-2018
8.	Tworzenie integracyjnych form wychowania, opieki i nauczania osób niepełnosprawnych.	placówki działające w obszarze oświaty, Gmina Rybno	2016-2018

4. Zakończenie

Gmina Rybno od kilku lat prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodziny, poprzez szereg działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne oraz stowarzyszenia, działające na terenie Gminy. Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie coraz to lepszych warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci, co zahamuje proces umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną. Realizacja Programu zakłada wykorzystanie środków budżetu Gminy Rybno, budżetu państwa, pozyskiwanych środków EFS oraz środków przekazywanych przez sponsorów. Spodziewanym efektem ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Andrzej Kornacki